

Leuke waarnemingen 2020

BvP = Pieter van Breugel
CL = Lucien Calle
DD = Dominic Dijkshoorn
DH = Dick Hoek
HK = Hans van der Kooij
KM = Martijn Kos
KP = Pim Kuijken
MT = Marco Tanis
NR = Ruud Nabben
SJ = Jan Smit
SJT = John Smit
SvdE = Erik van der Spek
SvA = Arno van Stipdonk
WK = Willemein Kriesels

Chrysididae - goudwespen

Chrysis corusca [SvA]
Op 16 mei een man en een vrouw in het gebied Craubeek te Voerendaal (Ac. 191-320).

Chrysis gracillima [SvA]
Op 16 mei een vrouw en op 26 mei twee vrouwen in het gebied Craubeek te Voerendaal (Ac. 191-320).

Chrysis immaculata [SvA]
Op 1 augustus een vrouw in de insectentuin van de Strabrechte heide te Heeze (Ac. 168-378).

Chrysis indigotea [BvP]
Op 25 mei een vrouwtje op nesthulp in de achtertuin in Veghel (Ac. 166,2-404,1).

Chrysis pseudobrevitarsis [SvA]
Op 25 mei een vrouwtje in het Weerterbos. In 2017 zijn twee vrouwtjes van deze soort waargenomen wat de eerste bekende Nederlandse waarneming was sinds 1970. (Ac. 174-369).

Chrysis terminata [SvdE]
Uit een malaiseval op Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679), twee keer een vrouw; 20-27 juni en 1-8 augustus. Nieuw voor Texel.

Hedychridium coriaceum [SvA]
Op 1 juni een vrouw op een braakliggend terrein te Weert (178-365).

Holopyga generosa [SvdE]
Uit een malaiseval op Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679), drie keer een vrouw; 30 mei - 6 juni, 6-13 juni en 20-27 juni. Nieuw voor Texel.

Pseudospinolia neglecta [SJ, SvA]
(Deze soort heet officieel *Pseudochrysis neglecta* (Rosa et al, 2017).
Op 26 mei drie vrouwen in de Millingerwaard (Ac. 196-431). Twee bij nestingen en één van een

bloem. Eveneens op 26 mei vijf vrouwen in het gebied Craubeek te Voerendaal (Ac. 191-320).

Pompilidae - spinnendoders

Agenioideus usurarius [SvdE]
Uit een malaiseval op Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679) een man (13-20 juni) en een vrouw (25 juli-1 augustus). Deze soort is nieuw voor Texel.

Aporinellus sexmaculatus [SvdE]
Een man op 9 mei op Texel, Bollekamer (Ac. 111,21-561,57) in een kleurval. Een vrouw, 13-20 juni op Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679).

Arachnospila fuscomarginata [SvdE]
Uit een malaiseval een vrouw (30 mei - 6 juni), op Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679). Een vrouw uit een kleurval op 10 augustus, op Texel, Bleekersvallei (Ac. 110,8 564,3).

Eragetes littoralis [SvdE]
Een vrouw op 27 mei op Texel, Den Dennen, Heidvlakweg (Ac. 111,1 562,4) uit een kleurval.

Vespidae - plooiwesp

Allodynerus delphinalis [SvdE]
Twee mannen op 8 juni, Texel, De Muy (Ac. 115,486-570,828), twee vrouwen uit de malaiseval, 20-27 juni, Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679).

Dolichovespula norvegica [SJ]
Op 21 juli een man in Oirsbeek, op de Beukenberg (Ac. 191,5-329,6).

Polistes dominula [BvP]
Een vrouwtje met 7 poppen van *Xenos vesparum* in het achterlijf, op 11 juli in de achtertuin in Veghel (Ac. 166,2-404,1) (Fig. 1).

Figuur 1. Vrouw *Polistes dominula* met 7 Strepsiptera poppen. Foto Pieter van Breugel.

Polistes nimpha [NR, SJ]

Op 20 juni 2 vrouwen op het nest in Roermond, Driestruik (Ac. 200,4-353,0). Op 10 augustus een vrouw in Sittard (Ac. 188,0-332,6).

Bembicidae - cicadenjagers

Lestiphorus bicinctus [SvdE]

Een man op 11 augustus op Texel, Buitenmuy (Ac. 113,9-570,2) in een kleurval, nieuw voor de Wadden.

Nysson maculosus [DD]

Een vrouw, gevangen met een kleurval, een witte frisbee, in een voortuin op 1 juni, polder Noord-Kethel, Schipluiden (Ac. 86,361-442,727).

Crabronidae - graafwespen

Crossocerus leucostoma [SvA]

Op 8 mei een vrouw in het Weerterbos (Ac. 174-369).

Crossocerus ovalis [SvdE]

Een vrouw in de malaiseval (1-8 augustus), Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679), nieuw voor de Wadden.

Oxybelus quatuordecimnotatus [CL]

Een man op 1 juni dood gevonden te Vogelwaarde (Ac. 55,931-371,733).

Tachysphex fulvitaris [SvdE]

Een vrouw op 27 mei, Texel, De Dennen, Heidvlakweg (Ac. 111,1-562,4) in een kleurval. Uit de malaiseval van 30 mei tot 6 juni op Texel, Bollekamer (Ac. 111,283-561,679). Deze soort is nieuw voor Texel.

Tachysphex panzeri [SvA]

Op 7 juni een man (Fig. 2) en op 11 juli een vrouw in het Weerterbos. Deze soort wordt zelden in het binnenland waargenomen (Ac. 173-366 en 173-367).

Figuur 2. Man *Tachysphex panzeri*. Foto Albert de Wilde.

Psenidae – slanke cicadenjagers

Mimumesa atratina [SvdE]

Twee vrouwen, op 6 augustus op Texel, Ceres (Ac. 116,72-560,44) in een kleurval, nieuw voor de Wadden.

Mimumesa beaumonti [SvA]

Op 26 mei een vrouw in het gebied Craubeek te Voerendaal (Ac. 191-320).

Mimumesa spooneri [SvdE]

Twee vrouwen 6 augustus op Texel, Ceres (Ac. 116,72-560,44) in een kleurval, nieuw voor de Wadden.

Sphecidae - langsteelgraafwespen

Isodontia mexicana [DD]

Bleiswijk, tweemaal een man in een dorpsuin (Ac. 96,345-447,482) op 3 en 7 juli. Koornmolengat, Zevenhuizen (Ac. 98,066-447,463): een vrouw foeragerend op gewone engelwortel op 30 juli.

Sphex funerarius [CL, PvB, SJ]

De sprinkhaandoder wordt uit diverse regio's gemeld: Zeeland, Noord-Brabant, Gelders rivierengebied. De meest noordelijke melding is een vrouw op 13 juli uit Havelte, Holtingerveld, kleine startbaan (Ac. 211-535).

Anthophila - bijen

Andrenidae - zandbijen

Andrena falsifica [SJT]

Een man en vijf vrouwen op 20 mei in het Holtingerveld, kleine startbaan (Ac. 211-535).

Andrena intermedia [SJT]

Een vrouw op 22 juni in Punthuizen (Ac. 269-485).

Andrena rosae [DD, DH, HK, MT, SvdE, WK]

In de omgeving van Delf diverse waarnemingen. Op 31 maart een vrouw in Bergschenhoek, Hoge Bergse Bos (Ac. 97,236-443,880) op bloeiende wilg. In hetzelfde terrein (diverse coördinaten) op gewone berenklaau, vrouwen op: 12, 26 en 30 juli. Heemtuin Delft (Ac. 85,665-448,004) een vrouw op gewone berenklaau op 22 juli. Campus TU Delft (85,601-445,070) op 28 juli een vrouw. Ackerdijkse plassen (Ac. 88,330-443,167) een vrouw op 1 augustus.

Een vrouw op 7 juli, Rhooon, Rhooonse Grienden (Ac. 88,68-428,94).

Andrena varians [CL, SvdE]

Een vrouw in een kleurval op Texel, De Muy (Ac. 113,5-569,5) op 30 maart en een vrouw op 24 april in een kleurval in Den Burg (Ac. 115,30-562,760). Deze soort is nieuw voor Texel.

Op 25 maart een man en een vrouw uit Zeeland: Hoofdplaat - Inlaag Hoofdplaat (Ac. 34-377).

Andrena viridescens [SJT]

Op 20 april 10 mannen in Utrecht oost (Ac. 138-453), op 1 mei een vrouw in Utrecht oost, Beatrixpark (Ac. 137-453), op 6 mei 5 mannen en 18 vrouwen in Utrecht oost (Ac. 138-454). Op 5 mei een vrouw in Bunnik, Nieuw Amelisweerd (Ac. 139-453).

Apidae - langtongbijen

Anthophora quadrimaculata [KP]

Vanaf 5 mei t/m 4 augustus dagelijks in de tuin Zandvoort (Ac. 96-487).

Bombus cryptarum [SJT]

Op 9 april een vrouw in Havelte oost, Uffelterzand (Ac. 212-534).

Bombus humilis [SJT]

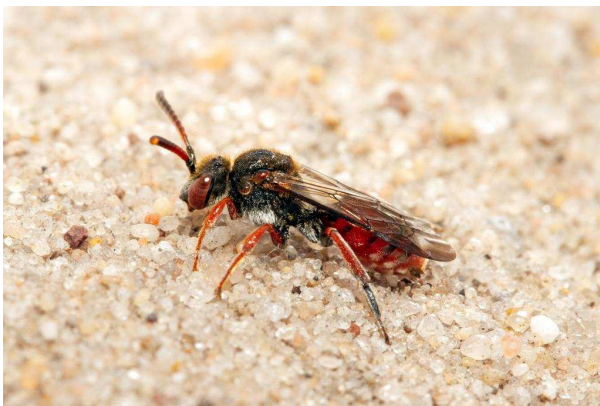
Op 3 juli een vrouw in het Holtingerveld (Ac. 211-536). Op 13 juli 6 exemplaren in het Holtingerveld (Ac. 211-535).

Nomada armata [KP]

Op 9 juni een man in de duinen van Zandvoort (Ac. 98-488).

Nomada femoralis [SJT]

Op 26 mei een vrouw (Fig. 3) in het Militair Oefenterrein Havelte Drentse deel (Ac. 210-533), op 12 juni twee vrouwen Militair Oefenterrein Havelte Overijsselse deel (Ac. 208-532/534).

Figuur 3. Vrouw *Nomada femoralis*. Foto John Smit.

Nomada opaca [SvA]

Op 30 mei twee vrouwen in het Weeterbos waar tevens diverse exemplaren van de gastheer (Ac. 175-368).

Nomada roberjeotiana [SJT]

Een man op 22 juni in Punthuizen (Ac. 269-486).

Nomada villosa [SvA]

Op 16 en 26 mei een vrouw in het gebied Craubeek te Voerendaal (Ac. 191-320).

Xylocopa violacea [CL, SJ]

Een exemplaar in Vogelwaarde e.o. (Ac. 55,93-371,73) op 15 april, 14 mei en 20 juli. Van 4 april tot 22 mei dagelijks een man in de tuin in Duiven, op 16 april twee mannen. Van 30 juli tot 9 augustus een

vrouw. Op 23 september een stervende verse man.

Colletidae - korttongbijen

Colletes marginatus [SvA]

Op 28 mei twee mannen op het ecoduct tussen het Weeterbos en de Weeterbergen (Ac. 173-365).

Halictidae - groefbijen

Halictus quadricinctus [DD, SJ]

Op 12 juli een vrouw foeragerend op knoopkruid in de Benedenwaarden, Brakel (Ac. 132,636-425,413). Op 31 juli een vrouw in de Geuzenwaard bij Lobith (Ac. 205-430).

Halictus scabiosae [CL]

Een vrouw op 12 mei in de bebouwing van Terneuzen (Ac. 46,981-371,86).

Lasioglossum laticeps [SJT]

In Utrecht op verschillende locaties ca 200 exemplaren tussen 16 maart en 17 juni.

Lasioglossum rufitarse [SvA]

Op 24 april een vrouw in een wegberm nabij de A2 in de buurt van het Weeterbos (Ac. 174 – 365).

Sphecodes spinulosus [SvA]

Op 16 mei 4 mannen op een akkerrand in het gebied Craubeek te Voerendaal wat de eerste Limburgse waarneming sinds 1998 is. Op 26 mei vlogen op de akkerrand 3 vrouwtjes en in een nabijliggend weiland twee mannetjes (Ac. 191-320 en 191-321).

Megachilidae - buikschuierbijen

Anthidiellum strigatum [BvP]

Op 29 juni, in de Mortelen, gemeente Oosterwijk (Ac. 151,7-394,2). Aan een weidepaal vier oude broedcellen met daar tegenaan twee nieuwe en een derde waaraan nog gewerkt wordt (Fig. 4). Op 7 juli is ook de derde cel klaar. Er wordt geen nieuwe meer bij gemaakt. Opmerkelijk dat uit de vele weidepaaltjes juist twee keer deze plek is gekozen.

Figuur 4. Weidepaal met oude en nieuwe broedcellen van *Anthidiellum strigatum*. Foto Pieter van Breugel.

Coelioxys aurolimbatus [SvA, SJT]

Op 7 juli een vrouw op een gemeenteplein te Weert wat voor bijen is ingericht (Ac. 177-364). Op 20 juli een man in het Witterveld bij Assen (Ac. 229-553).

Coelioxys conica [SJT, SJ]

Op 22 juni twee mannen in het Boetelerveld bij Raakte (Ac.219-486). Op 29 juni een man in het Smitsveen, Dwingelderveld (Ac. 223-536). Op 13 juli een vrouw in Holtinge - Holtingerveld - Kleine Startbaan (Ac. 211-535) en een vrouw op 18 juli in Dwingelderveld – Noordenveld (Ac. 224-536). Drie vrouwen op 13 juli, Havelte, Holtingerveld, kleine startbaan (Ac. 211-535). Er vlogen nog meer exemplaren rond mogelijke nestplekken van de ericabij.

Coelioxys conoidea [SvA]

Op 2 juni een man op een gemeenteplein te Weert wat voor bijen is ingericht (Ac. 177-364).

Coelioxys mandibularis [SJT]

Een vrouw op 20 juli in het Witterveld bij Assen (Ac. 230-552).

Hoplitis adunca [KM]

Op 30 juli een vrouwtje in de Binckhorst in Den Haag (Ac 83-454).

Hoplitis tridentata [BvP, KM, KP]

Een vrouwtje op 30 juli op gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*) (Fig. 5) nabij rotonde op industrieterrein Poort van Veghel (Ac. 164,0-401,1). Ook op 30 juli een vrouwtje in de Binckhorst in Den Haag (Ac 83-454). Op 15 mei een vrouwtje in Borgharen (Ac. 175-321).

Figuur 5. *Hoplitis tridentata*, vrouw. Foto Pieter van Breugel.

Megachile analis [SJT, SJ]

In totaal 41 exemplaren, mannen en vrouwen tussen 22 juni en 21 juli in: Raalte Boetelerveld, Dwingelderveld Kraloërheide en Smitsveen, Holtinge Holtingerveld, Balloërveld, Strabrechtse heide, Assen Witterveld, Losser Punthuizen. Een vrouw op 22 juni op de Elspeetsche heide (Ac. 183-479).

Megachile leachella [SJ]

Twee mannen op 26 mei in de Millingerwaard (196-431).

Megachile rotundata [SJT]

Een vrouw op 5 augustus in Utrecht, langs de A2 (Ac. 132-457).

Stelis signata [SJT]

Een vrouw op 22 juni in het Boetelerveld bij Raalte (Ac. 219-486).

Literatuur

Rosa, P., M. Pavesi, V. Soon & O. Niehuis, 2017.

Pseudochrysis Semenov, 1891 is the valid genus name for a group of cuckoo wasps frequently referred to as *Pseudospinolia* Linsenmaier, 1951 (Hymenoptera, Chrysididae) – Deutsche Entomologische Zeitschrift 64(1): 69-75.